KINDERTIJD
Blad voor en door begeleiders van jonge kinderen

SUGGESTIES EN TIPS
Kindertijd als leermateriaal
VOOR GEBRUIK

SAMEN ZORGEN

Samen zorgen

'De natuur verbindt jong en oud'

In deze **pedagogische bijlage bij *Kindertijd* 14** vind je als leraar, docent of coach tips en suggesties bij het artikel *Samen zorgen*. Het artikel beschrijft een inspirerend voorbeeld van buurtgericht werken in de kinderopvang. Meer specifiek beschrijft het een praktijkvoorbeeld van buurtactiviteiten in samenwerking met organisaties en diensten in de buurt. De samenwerking draagt bij aan een rijke en fijne leefomgeving voor kinderen, gezinnen én de buurt.

Volgende suggesties bieden inspiratie om het artikel te gebruiken in je les of coaching:

- Waarom inzetten op activiteiten in en met de buurt: aan de hand van het artikel verken je met medewerkers of leerlingen wat de meerwaarde is van het uitbouwen van buurtactiviteiten in samenwerking met organisaties of diensten in de buurt.
- Eigen ervaringen met buurtactiviteiten onder de loep: medewerkers of leerlingen die reeds stage-ervaringen hebben, bespreken de eigen ervaringen met buurtactiviteiten.
- Breng de buurt in kaart: leerlingen/medewerkers maken een kaart van de buurt van een kinderopvanginitiatief en onderzoeken hoe de buurt reeds gebruikt wordt en welke kansen de buurt nog biedt.

Tot slot vind je lees- en kijktips en informatie over buurtgericht werken in het pedagogisch raamwerk en de basiscompetenties van een kinderbegeleider.

1. WAAROM INZETTEN OP BUURTACTIVITEITEN IN DE KINDEROPVANG

Werkvorm: groepsgesprek

Laat de leerlingen/medewerkers het artikel *Samen zorgen* lezen. Het artikel beschrijft hoe een kinderopvanginitiatief en een woonzorgcentrum samenwerken aan een belevingstuin. Vraag hun om in het artikel met een marker aan te duiden wat de meerwaarde is van de gezamenlijke belevingstuin voor kinderen en bewoners van het woonzorgcentrum.

Bespreek dit met behulp van de volgende vragen:

- Welke meerwaarde heeft de belevingstuin voor kinderen en bewoners van het woonzorgcentrum?
- Welke meerwaarde kan de belevingstuin hebben voor de kinderbegeleiders?
- Kijk door de bril van de vier ervaringsgebieden (zie onder) naar de belevingstuin. Welke ervaringen biedt de belevingstuin aan jonge kinderen?

Een van de opdrachten van kinderopvang is elk kind rijke ontplooiingskansen bieden op de vier **ervaringsgebieden** (zie *Een pedagogisch raamwerk voor de kinderopvang van baby's en peuters*). De ervaringsgebieden staan niet los van elkaar, maar zijn in de praktijk met elkaar verweven.

2. EIGEN ERVARINGEN MET BUURTACTIVITEITEN ONDER DE LOEP

Werkvorm: groepsgesprek met medewerkers of leerlingen die al stage-ervaringen hebben

Lees en bespreek het artikel *Samen zorgen* (zie boven) met de leerlingen/medewerkers.
Start met het inventariseren van de ervaringen van medewerkers/leerlingen: wie heeft reeds ervaring met buurtactiviteiten in de kinderopvang? Vraag hun om de buurtactiviteit te beschrijven:

- Met wie werd er samengewerkt?
- Ging het om een eenmalige activiteit of een meer langdurige samenwerking?
- Welke activiteit(en) werd(en) er georganiseerd?
- Wie was er betrokken bij de voorbereiding en/of uitvoering van de activiteit?

Bespreek vervolgens hun ervaringen met het organiseren en doen van buurtactiviteiten met behulp van de volgende vragen:

- Welke voordelen van buurtactiviteiten heb je tot nu toe zelf ervaren? Denk zowel aan voordelen voor de kinderen als voor de ouders, de buurt en jezelf als begeleider.
- Wat helpt of stimuleert jou om buurtactiviteiten te doen?
- Wat weerhoudt jou ervan om buurtactiviteiten te doen? En wat heb je nodig om te kiezen voor buurtactiviteiten?

3. BRENG DE BUURT IN KAART

Werkvorm: doeopdracht voor medewerkers of leerlingen gekoppeld aan een stage

Lees en bespreek het artikel *Samen zorgen* (zie boven) met de leerlingen/medewerkers. Geef hun vervolgens de opdracht om de buurt van hun kinderopvanginitiatief in kaart te brengen. Mogelijke instructies zijn:

- Teken op de flap de belangrijkste straten en pleintjes van de buurt van het kinderopvanginitiatief. De schaal maak je zo groot of zo klein als je zelf wilt: wat zie(n) jij/jullie als de buurt van het kinderopvanginitiatief?
- Duid op de kaart het kinderopvanginitiatief en alle belangrijke gebouwen, diensten en plaatsen aan. Denk bijvoorbeeld aan de bibliotheek, de markt, een speelplein, een park, een woonzorgcentrum, een school, een religieus gebouw, het gemeente- of stadshuis, een museum …
- Kleur nu de buurt in. Kleur de plaatsen waar je/jullie met de kinderen en/of ouders komt/komen groen.
- Kies vervolgens twee plaatsen of organisaties in de buurt die volgens jou/jullie kansen bieden om te werken aan een rijke en fijne leefomgeving voor kinderen, gezinnen én de buurt: welke kansen biedt die plaats of organisatie? Welke kansen zie je daar voor kinderen, gezinnen en/of de buurt? Noteer de kansen en ideeën op de flap.

Tip 1

Indien deze oefening in team gebeurt, kan je nog een stap verder zetten. Selecteer met het team de kansen en ideeën die ze graag verder verkennen. Geef bijvoorbeeld elk teamlid twee stickers en vraag hun om de stickers te kleven bij de ideeën die het meeste energie of goesting creëren. Luister naar de keuzes van de teamleden en stel samen een top 3 op van ideeën voor buurtactiviteiten. Maak afspraken over hoe je die ideeën verder verkent en uitwerkt.

Tip 2

Dit is een boeiende oefening om ook ouders bij te betrekken. Op welke plaatsen of in welke organisaties in de buurt komen ouders? Op welke plaatsen of in welke organisaties komen ze graag met hun kind?

Lees- en kijktips

VBJK (2008). *Kinderopvang met sociale functie. Een plaats waar kinderen, ouders, medewerkers en buurt elkaar ontmoeten.* Gent: VBJK.

Film *Knopjesman. Keuzes maken in buitenschoolse opvang* (met bijhorende handleiding). De film gaat onder meer in op buurtgericht werken (het 'web') in de buitenschoolse opvang.

Themapagina Buurtgerichte netwerken op www.opgroeien.be.

Link met het pedagogisch raamwerk

Buurtgericht werken gaat in het pedagogisch raamwerk over meer dan het organiseren van buurtactiviteiten. Buurtgericht werken loopt als een rode draad doorheen het pedagogisch raamwerk:

- De buurt waarin een kinderopvanginitiatief werkt, geeft mee vorm aan de pedagogische praktijk.
- Buurtgericht werken draagt bij aan
    - rijke ontplooiingskansen voor jonge kinderen;
    - het sociale netwerk en de integratie van ouders in de buurt;
    - verbondenheid in de buurt.
- Door samen te werken met organisaties en diensten in de buurt kan kinderopvang beter inspelen op de behoeften van de kinderen, de gezinnen en de medewerkers.

Downloadbaar via:
https://www.kindengezin.be/nl/professionelen/sector/kinderopvang/kwaliteit-de-opvang/pedagogische-aanpak/het-pedagogisch-raamwerk.

Link met de basiscompetenties van een kinderbegeleider

- Werkt samen met anderen in functie van de opvang van het kind:
    - Werkt activiteiten uit met medewerkers van organisaties en scholen in de buurt.
    - Wisselt informatie uit.
    - Neemt met kinderen (en/of ouders) deel aan activiteiten in de buurt.
    - Werkt op vraag van ouders samen met anderen.